

***GODIŠNJA SKUPŠTINA BIBLIOTEKARA BiH
2003.***

BIBLIOTEČKI STANDARDI
Zašto, kako, ko ?

Nataša Filatov

*Bibliotečko-informaciona služba
Javna ustanova "Opća bolnica Sarajevo"*

*Viši istraživač, Laboratorij za bibliotečka ispitivanja i istraživanja,
Centar studentske inicijative Sarajevo*

Osnovna pitanja

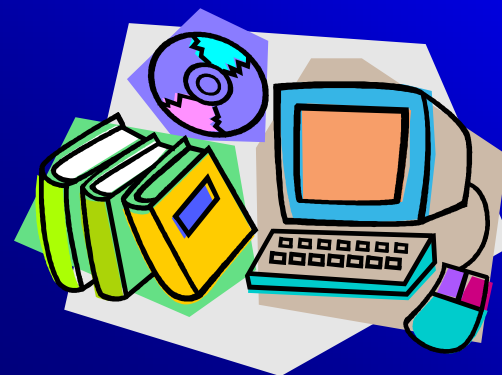
1. *Zašto su nam potrebni standardi?*
2. *Kakve standarde hoćemo?*
3. *Šta sve treba da bude obuhvaćeno standardom?*
4. *Koje su to predradnje koje se moraju ispuniti da bi se moglo pristupiti izradi standarda?*
5. *Koje sve vrste standarda treba da imamo?*
6. *Koliko vrijednosnih nivoa treba da ima jedan standard?*
7. *Ko će definisati standarde?*

1. Zašto su nam potrebni standardi?

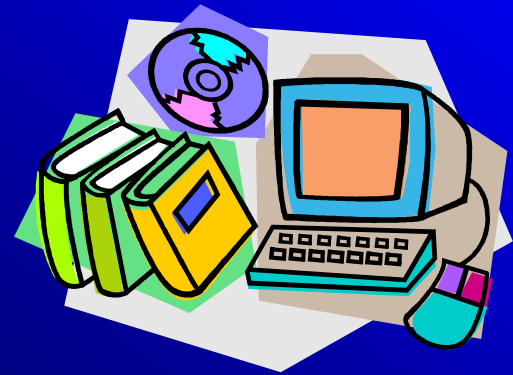
- *Obezbeđuju i bibliotekama i bibliotekarima da putem određenih ključnih elemenata svoje vrijednosti pretoče u akciju*
- *Odgovor na stvarne (sve složenije) potrebe korisnika*
- *Potrebe za izradom vlastitih nacionalnih standarda*

2. Kakve standarde (rezultate) hoćemo ?

- Lakše i brže obavljanje posla*
- Ujednačavanje uslova rada*
- Kontrola kvaliteta rada*
- Smanjenje troškova poslovanja*
- Profesionalnos u radu*
- Praćenje trendova*
- Gradnja bibliotečko-informacionog sistema*
- Cilj – zadovoljan korisnik*

2. Kakve standarde (rezultate) hoćemo ?

- *Ne znači da sve staro ne valja*
- *Revalorizacija starih vrijednosti u odnosu na novonastale situacije i potrebe*
- *Gdje smo – kamo idemo – koliko nam treba da tamo stignemo*

3. Šta sve treba da bude obuhvaćeno standardima ?

- *Optimalno – svaki segment*
 - brojčani pokazatelji
 - nebrojčani pokazatelji
- *Zašto ?*
 - tačno znati šta i kako nešto treba da se radi
 - uočavanje i otklanjanje slabih mjesta u procesu rada
 - poboljšanje cjelokupne organizacije rada
 - bolja kontrola rada i kvaliteta rada
 - optimalizacija uslova rada (prostora, sredstava, kadra)

USPJEŠNO POSLOVANJE = ZADOVOLJAN KORISNIK

4. Koje se predradnje moraju ispuniti da bi se pristupilo izradi standarda ?

- *Analiza stanja biblioteka*
 - omogućava stvaranje realne slike o tome gdje se nalazimo u odnosu na ono što hoćemo
- *Analiza postojećih standarda*
 - vidjeti dobre i loše strane
 - vidjeti koje potrebne standarde nemamo
- *Prikupljanje i analiza standarda drugih*
- *Vidjeti sve zakonske osnove koje bi mogle uticati na definisanje novih standarda*
- *Učešće u izradi, na direktan ili indirektan način, svih koji rade u bibliotekama*
- *Ne raditi na brzinu*
 - jasnoća – preciznost – konciznost - razumljivost

5. Koje sve standarda treba da imamo ?

- Precizirati šta sve treba da bude obuhvaćeno standardima*

Vrste standarda

a) Prema sadržaju

- Numerički*
- Opisni*

b) Prema primjeni

- Obavezujući*
- Savjetodavni*

c) Prema obuhvatnosti

- zajednički za sve biblioteke*
- zajednički za pojedine tipove biblioteka*

6. Koliko vrijednosnih nivoaa treba da ima jedam standard ?

Prvi nivo : Standardni minimum

Drugi nivo : Medijumski standardi

Treći nivo : Standardni maksimum

STANDARDNI MINIMUM

- Standard koji odražava **bazični nivo bibliotečke službe** , a koji treba da zadovolji **svaka biblioteka**
- Standardni minimum najčešće uključuje :
 - minimum veličine fonda
 - minimum opreme za rad
 - minimum radnog vremena
 - minimum zaposlenog osoblja itd.
- Fiksni standardi
- Ovakvi standardi bi trebali biti **obavezujući za svaku biblioteku**

MEDIJUMSKI STANDARDI

- Obuhvataju *prosječne vrijednosti* u odnosu na postojeću situaciju i mogućnosti
- Podrazumijeva da bar *polovina postojećih biblioteka* zadovoljava njihove zahtjeve
- Nije fiksni standard
- *Obavezujući* su za biblioteke koje su već postigle taj nivo
- *Savjetodavni* su za sve ostale koje su ispod tog nivoa

TOTAL QUALITY MANAGEMENT ***(Totalno upravljanje ukupnim kvalitetom)***

- ***TOTAL*** = svaki radnik u organizaciji je uvezan u proces (korisnici + dobavljači)

- ***KVALITET*** = sposobnost proizvoda ili usluge da upotpunosti ispuni zahtjev njegovog korisnika = proizvod bez greške

Sa stanovišta korisnika = kvalitet je ono što korisnik kaže da jeste = zadovoljstvo korisnika

- ***MENADŽMENT*** = vrhunsko vođenje koje je u potpunosti inkorporirano u proces i podupire ga

TOTAL QUALITY MANAGEMENT ***(Totalno upravljanje ukupnim kvalitetom)***

Upravljačka filozofija vođenja koja podrazumijeva da su svi zaposlenici jedne organizacije u svom radnom procesu usmjereni ka jednom cilju - konstantno povećanje korisnikovog zadovoljstva produktom /uslugom uz što manji trošak.

ORGANIZACIONI USPJEH

kontinuirana edukacija

+

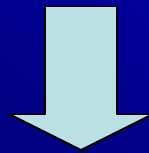
adaptacija na proces stalnih promjena

STANDARDNI MAKSIMUM

- Onaj koji, u datom momentu, predstavlja *standardni vrh i najbolju praksu*
- Ovakve standarde može u potpunosti obezbijediti tek *jedna ili par biblioteka*
- Za biblioteke koje su ih dostigle, ovi standardi su *obavezujući*, a za sve ostale su *savjetodavni*
- Biblioteke koje su ih dostigle trebaju da postanu *ogledne*

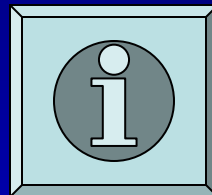
7. Ko će definisati nove standarde?

DRUŠTVO BIBLIOTEKARA

Centralna radna grupa za izradu standarda

*koja će koordinirati rad,
raditi na zajedničkom standardnom minimumu
i verifikovati standarde*

Radne grupa za izradu standarda

svake podružnice po tipu biblioteke